

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**De sacramentis in specie, de baptismo et firmatione- Cod.
Ettenheim-Münster 295**

[S.l.], [18. Jahrh.]

Disputatio 4ta

[urn:nbn:de:bsz:31-130126](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130126)

203.

hō ut Bahinus = matrīna cognationem Contrahat delect
 ē veri Bahinus = matrīna. quod Bahinus in baptis-
 mo private id est o. Solemni Contrahat Cognationem firmit-
 talem. — Rās est quia Cœlium Tridentinum absolute
 ait Bahinos Contrahere cognationem. nec refert quod in
 baptis- mo sole mni ex p̄cepto adhiberi debeant Bahini;
 et in baptis- mo o. sole mni id p̄ceptum o. sit intercatamen
 in hoc etiam adhibere eos p̄mittit ecclesia, ē sententia.
 Obabitōr dūm layman cū alijs quos p̄ibat, dixi p̄oba.
 = dicitur p̄nt enim etiam pro Contraria sententia graves auctores
 qui dicunt o. Contrahi cognationem suam p̄obationem inde
 p̄mittit, quod Cœlium intendens cognationem firmitate
 minime videatur, ut talis hoc sentire de baptis- mo o. sole mni.
 Cum hac ^{cognatio} p̄gnati. nullas licitas faciat in matrimonio, id est
 quasi odiosa et restringentia.

De Disputatio yla. —
De Confirmatione. —

Uti per baptis- mū firmiter renascimur sic per Confirma-
 tionem in gratia per baptis- mū accepta. roboramur;
 hanc enim baptis- mū firmat ad fidem Christianam Con-
 stanter tenendam, et p̄videndam. vocabatur lustrali Primatis
 siue unguenti aut olei scilicet à malicia. remota, vocabatur
 etiam Signatio fortis, aut impositio manus scilicet à rigore

quo Operatur sive à materia proxima. Definiri potest per sacra-
mentale signum quo baptizatus ungitur à legitimo ministro
Chrismate sub eadem reboru forma, de hac breviter agere.

Articulus unus. —

Abn Confirmatio sit sacramentum et à quo
et quando institutum.

Confirmationem esse sacramentum negant huius denique heretici
quorum fundamentum est, quia nullibi in scriptura exstat
huius sacramenti institutio, insuper nonnulli ex his fatentur
posse recipi pro ceremonia ecclesiastica quale est Operatio
agui.

Dico imo. Confirmatio est verum et proprie dictum novae legis
sacramentum à Catholicis. Id: cum S. Thoma q: 72 q:
imo. definitum est in Concilio florentino decreto unionis
et tridentino sess: ultima Can: imo de Confirmatione.

Plur imo. ex scriptura in qua et externus ritus sive signum
sensibile cum verbo et Promissione gratiae ac praescripto
hoc sacramentum administrandi. Conceditur, quibus rebus sacra-
mentis conceditur: nam externus ritus nimirum ingressio ma-
nuum. habetur Actoru et v: 19 ubi postquam dictu est
est Petrus et Joannem in Samariam missos fuisse.
subiungitur qui eum venissent oraverunt pro ipsis ut acciperent

214.

firmum. L. o dum enim quomqua illoru inuenerat, sed baptizati
hantu eant in nomine Jesu, ^{hunc} et imponebant manus super
illos et accipiebant firmum. L. eam Ceremoniam Quendam
ordinariam fuisse. Colligitur ex Sabiana historia Simonis,
qui cum uisisset per impositionem manuum Apostoloru dari
firmum. L. obtulit eis pecuniam dicens date mihi et hanc
potestatem, ut cuiuscuq; imponeo manus accipiat firmum. L.
Item habetur Actoru 19 v: glo ubi dicitur, et cum impe
sisset illis manus Paulus uenit firmus Sanctus super eos
et loquebantur linguis et propheteabant, cu quibus etiam simul
habetur effectus gratie, eodem sacramento diuina promissione
annexus. mandatu autem administrandi hunc ritum, colligitur
ex eodem facto Apostoloru, et exemplo qui eiusmodi ritum
uelut ordinarium et legitimum sacra ac solemni Ceremonia
baptizati adhibebant, o uliq; demere ac proprio motu, id
enim nusquam aperitur in Scriptura, sed mandato et instituti
one Christi, deinde quia per manuum impositionem conse
datur fidelibus magnu illud beneficium, quod ecclesia
promittitur Joëlis 2do effundam de firmo meo super
omne Carnem, et Luca 24 ego mittam promissu Spiritu
mei in uos firmum et ad.
Plus 2do. quia illud confirmat uerba traditis ex definitione
Culionum. ex utroq; q; 26. et ex grati omnium seculoru

vide Baronium, et Bellarminum, qui dicunt in hoc sacra-
to dari spiritum sanctum, sicut Apostolicus datus est in die Pentecostes. Ad Ieronimum in dialogo dicit inquit hanc obser-
vationem ex eâ auctoritate descendere, quod post ascensum
Domini spiritus sanctus ad Apostolos descendit. Sed dicunt
Exemplo Apostolorum Episcopos manu baptizatis imponere
ac dare spiritum sanctum. Clemens Romanus dicitur
L. Petri L. 3tio Episcopus inquit baptizatos Chris-
tungal. et Episcopa 4ta ab finem docet per Episcopi sig-
nationem nos legitimum spiritus L. gratiam accipere
similiter Urbanus Papa. in Episcopa sua Regle. Nemo
ait omnes enim fideles per manus Episcopi imponi-
tionem spiritum sanctum post baptismum accipere debent
ut plene Christiani inveniantur.

Dico 2do. Christus ipse per se et immediate instituit hoc
sacramentum confirmationis.

Proo. quia hic solus habet Potestatem instituendi sacra-
menta hinc colligitur hoc sacramentum oia Melchioris Papa ut voluit
hardii, nec in Concilio medersi ut vult Stalensis fuisse
institutum.

Quous amò. quo tempore. Christus hoc sacramentum instituit.

R. amò Probabile videtur Christum in nocte Cene confirmationem

ſacramtu hoc ubi aliquando ſubſtit.
Negativè e Communis, et iuxta hoc intelligi debet divus Thomas
quod 2° ar: 1° ubi ait Chriſtum hoc ſacramtu inſtituiſſe
o exhibendo, ſed promittendo, quia videlicet ipſe corporaliter
in terris Verſans nulli unquam ſacramtu hoc miniſtravit,
ſed Apoſtoloſ de eo miniſtrando inſtruxit, eiq; effectu pro-
miſit. ſenſus itaq; ſanctorum divi Thomæ verborum e
Chriſtum inſtituiſſe hoc ſacramtu o exhibendo id e admi-
niſtrando illud alicui, quomodo ſamen inſtituit Eucharistiã.
Et ordinem ſed promittendo videlicet illius effectum, quare autem
Chriſtus ante aſcenſionem ſuam nemini unquam hoc ſacramtu
adminiſtravit rão redditur à S. Thomæ, quia e ſacramtu
plenitudinis ſpiritus ſancti, quem o Conveniebat effundi
ante plenam Chriſti glorificationem. iuxta illud Joannis
ultimo ſpiritus o dum erat glorificatus quia Chriſtus o dum erat
glorificatus.

Quæſtio 2° an ſacramtu Firmationis fuerit alicui ante feſta
Pentecoſtes ſolatu.

Si negativè, quia o Conveniebat plenitudinem ſpiritus ſancti,
quæ per hoc ſacramtu ſeretur ante perfectam Chriſti gloria-
tionem, quæ in aſcenſione completa eſt cuiquam dicitur, ut
Joannis ultimo habetur, ſed in ipſo feſto Pentecoſtes fuit

immo effectus Confirmationis abiq. ubi sacrali Apostolorum ^{iiij.}
Apostolorum autem ipsum Confirmationis sacralum nunquam realiter
susceperunt nec ut Doctores Communiter docent, et colligitur ex
Marci ultimo, et Actuum primo in Apostolorum itaq. sine sacrali
Confirmationis descendit Spiritus Sanctus modo quodam nobilitari
ita enim à Christo dari, et mitti Spiritum Sanctum convenit
potenti excellentia, quam habebat, accepit quodiam Carolus
recedens, et Corporaliter profers o eral infans quia sic conu-
cebat adruente in animis hominum auctoritate Apostolorum,
qui de hinc in universum mundum erant ituri ut predicarent
Evangelium et fidem Christi, unde dicitur o sequitur o
fuisse à Christo instituta sacrali Confirmationis, illa enim
aliquando extraordinarie. sic facta sunt, quia Christus o
est aliquando sacralis fuit, et pro fidei extensione convenit
ab initio sic aliquando quasi per miraculum conferri debet
effectum Confirmationis.

Articulus 2us.

Quid sit Sacralum Confirmationis, et quanam eius
materia et forma.

Responsum. Confirmatio metaphysice facta, et sacrali nova
legis significans et causa gratia spiritualis augmenta et
robor ad proficendam fidem, et Christianam legem servandam.
hic enim proprius habet sacrali finis et effectus est, ut homini

robore militare feral ad professionem et defensionem generosa
fidei, et rei hoc ab alijs ^{vivorum} sacralis in forma distinguitur, ac proculim
ab Eucharistia, quo quidem etiam auget et roborat, sed o copiosali
modo, quo firmatis ad pugnam cum hostibus fidei.

Dico 2do. Firmatio physice facta defini potest sacrali
constans unctioe Chrysmatis ab egiptio in fronte data et
prolatione horu verboru aut illis equivalentium signo de signo
Crucis et firmo Chrysmate. Salus est: ubi designantur
partes physice huius sacrali componenter.

Dico 3to. materia remota huius sacrali o est sola manuum
impositio neq solum oleum aut solum balsamu, sed Chryma
fectu ex oleo et balsamo ab egiptio benedictu.

Præo una pars e, solam manuum impositionem o sufficere
sed requiri etiam Consecrationem aliquam, ad qua sic agunt
definire videtur Concilium florentinu ubi dicit Eugenius
Papa materiam huius sacrali ee Chryma fectu ex
oleo quod nitorem scientia significat, et ex balsamo, quod
odorem significat bona fama, ubi cu naturam aliam materiam
designat satis innuit istam solum sufficere.

Deinde firmat illud constans latina et greca ecclesia
Graecis, qua o legitur yfuzafte unqua hoc sacralum agi cu

hac materia quod est Cereum Sacrum divina institutionis quam
etiam antiquissimi Patres indicant. — 117.

Ratio r. d. C. r. d. quod o. sufficiat oleum solum sine balsamo
neq. balsamo sine oleo, est ea, quae petita est traditione, quam
confirmant ecclesiae ipsae Pontificum et S. R. m. scripta, ac decreta
Caelorum, praesertim Florentini et Tridentini.

Dicendum igitur est omnia ea, quae Caelum Tridentinum uniformiter
exprimit ad materiam huius sacri pertinere, nempe oleum et balsamum
mixtione utriusque et huiusmodi benedictionem; omnia inquam necessaria
esse necessitate sacri. Venientes vero haec tria requiruntur,
quia uno oleum significat abundantem gratiam per qua baptizatus
perducitur spiritualiter ad complementum vitae perfectae, et con-
stanter proficitur pro. — uno mixtio balsami ideo fit,
quia forma fidei proprie consistit plurimum ad edificationem
corporativam fidelium, quae significatur per fragrantiam cocis
in balsamo reverentiam in plurimos, et instar balsami Gervasii
a productione. — uno venientes addita est benedictio, quia
exigit materiam sacrorum antequam adhibeantur ad usum sacrum.
Secerni a rebus profanis, et hoc exigitur magis homines ad
sacra suscipienda cum reverentia, pro quo

Nota. ad Christum o. esse necessarium ut singulae partes olei
substantialiter permisceantur balsamo, sed solum ut tanta quantitas
adhibeatur mixto, quanta sufficit, ut omnes illius partes aliquo

modo per illud alterentur recipiendo ab eo odorem & alias qualitates.
 balsamu Indicum. licet diversa sit speciei à Palestino, est
 tamen materia sufficiens unde Paulus 2us et 3us illud
 o dixerunt cum illis Indis, ut illo Balsamo uterentur in
 efficiendo Chrymale, sed declarant et materiam sufficiens.
 2° 2°. materia proxima huius Sacri simpliciter ne-
 cessaria est unctio Chrymalis in fronte facta manu Episcopi
 in figuram Crucis, quia quia essentialia essent aliunde o
 habemus quam ex traditione est autem essentialia ut in fronte
 fiat ubi est sedes iudicis, Praecipuus autem huius Sacri
 finis est confirmare hominem, ne Christi fide, et cruce erubescat.
 ul autem Episcopi pollice fiat unctio o simpliciter necessariu

Forma graecorum.

omnipotens. longior quamvis sit praecipuum.
 Deus qui regenerare 2° 2°. forma huius Sacri idonea est ista, signo de signo
 dignatus est hoc fa-
 malos duos ex aqua Crucis et firmo de Chrymale salubris in nomine Patris etc.
 et spiritu sancto quia nulla forma valere potest nisi huc aequivalat.
 dedit eis remissionem Peccatorum. Ratio est quia illa forma omnino idonea est in qua designatur
 omnium peccatorum causa efficiens roboris spiritualis, quod operatur in hoc sacrate
 repletorem hominem. Causa finalis sive proprius effectus Sacri robor spirituale sive
 Baracclum de caelis. roborale, ad fidem efficiendam, et signu illius roboris Charader
 nimiru causam efficientem nomina personaru S³ Trinitatis
 designat, gratiam internam robor spirituale. Operentem.

118
L'ungentem inferius anima. ultima verba, et firmo ^{Christi} ~~Christi~~
salutis. signa autem sunt. Characterem priores illa voces. Signo
de ligno Crucis, quae significata fuisse ab Agostolo rōdō
rationem una Communiter interpreses notant his verbis: qui firmat
nos vobiscum in Christo, qui unxit nos Deus, qui et signavit nos
et dedit signum spiritus in cordibus nostris.

Quares. 2°. quae sit efficacia Sacramenti huius.

R. tres effectus esse, primus est gratia sanctificans in modo
augmenti, et altatis perfecta, quae etiam S. Thomas aperit cogi
tationem profundam quam in baptismo, sicut in naturalibus plus
est, quo Constituitur in statu altatis perfecta, quam id quod
habemus ab initio altatis, et sic Agostolo plus habuerunt gratia
in Pentecoste quam in baptismo. 2° effectus est Deus ad
auxilia specialia, quibus in fide roboramur, et ad eam generosi
profiteramur generosimemur, quia verè in hoc Sacramento induimur
virtute ex alto, et spiritu S. veluti obumbramur. 3° effectus.
o Character quo signamur ut milites Christi, et sub signis
eius, ac signis ad pugnam instruimur.

Quares. 2°. an sit sub precepto Firmatio.

R. Probabilis o, quia mihi tale preceptum existit, sed ad monito
lante ul sine causa et tam utile Sacramentum omitteretur, neq. oblat
quod o videatur talis conferre salutem. ~~o~~ suscipias. hoc
enim verè est, si solus modus istud est, sed cum plura alia sunt

salutis media o videtur peccare, qui sine contemptu ab eo
abstinet. Charium tamen censent Scotus, Becharminus scilicet.
Adde nihilominus nemini sine peccato saltem veniali sacros
ordines fieri sic. nisi prius fuerit confirmatus, quia ecclesia
quod sic habet.

Articulus 31us.

Quenam sit causa effectiva et praeceptiva
sacrae Confirmationis.

Dico amo. Solus Episcopus est ordinarius minister Confirmationis
ita Catholici omnes, quia sic Concilia decernunt, praesertim Tru-
rentina et Tridentina ita Concilia et Epistolae veterum referunt
ut S. Ignatius Martyr, Clemens Romanus, S. Dionysius
ita Constituant Pontifices Innocentius, S. Leo, et Gregorius
quorum testimonia vide apud Becharminum ubi colligi videtur et
statum suo ubi nemo praeter Episcopos confirmare legitur
cum ceteri baptizarent, sacrosacerdotibus absolvent, et rationem
congruentiam optima adfert S. Thomas, quia ultima Confirmatio
in quolibet opere. Suprema auctoritate reservatur, fideles autem Christi
sunt opus divinae, edificatio Dei, Epistola a spiritu sancto scripta,
per sacramentum Confirmationis domus edificata dedicatur in
templum spiritus sancti, et quasi Epistola scripta Crucis
signo signatur, ideo solus Episcopus qui Suprema tenet potestate,

in ecclesia, Collatio Confirmationis debetur, addo tamen nota **116.**
Episcopi posse licite hoc Sacramentum nisi suis Subditis, et
cum qui illud die intermittit ministrare, peccat graviter, et recte
notat Suarez in alijs, nec obstat quod Sacramentum baptismi videatur
esse maiore efficacia, quam Sacramentum Confirmationis, nam ut bene respondet
S. Thomas licet Sacramentum baptismi sit efficacius, quantum ad
remotionem mali, eo quod est spiritualis generatio, quae est ^{mutatio}
de o. e. in e. e., Sacramentum tamen Confirmationis est efficacius
ad proficiendum in bono, quia est spiritualis augmentum in bonum de
imperfecto ad e. perfectum, et ideo digniori ministro committitur. ceteris
Colligitur Anglicanum Sacramentum per se et absque Commissione
Beneficentiae nec licite nec valide hoc Sacramentum ministrare
posse, et habet Communis auctoritatis opinio, quod quid in Con-
trarium dixerit Carolanus, qui putat Episcopum esse quidem
necessarium ministrum necessitate praecogit, o. ante Sacramentum.
Dico 2do, omnis Episcopus Conferralus quoscumque baptizatos
nonnumquam Confirmatos supposita voluntate in adultis recipiendi
hoc Sacramentum, valide potest Confirmare etiam in aliena Diocesi
et sua Jurisdictione o. Subditas, quamvis ipse etiam nominatim
sit excommunicatus.
Plurimae Tridentino et Florentino ubi absolute definitur, Episcopi
ipse ministrum ordinarium huius Sacramenti, cuius generis definitiones

119

doctrinales sunt, et univocales.
Hac est, quia Jurisdictio est ad de sponta huius Sacramenti et
non exercetur per modum Iudicij sed Operationis, quare Causa
ubi locum quilibet pariter a quolibet sacerdote. Faceri
potest, tam quia proinde valide ad hoc Sacramentum administrandum
sufficit potestas ordinis, quo per peccata aut Censuras nunquam
amittitur.

Item dicitur. ex peculiari Jansen Commissione solus Summus Pontifex
etiam Sacros Singlex est autem Diaconus v. aliqui quibus hanc
Commissio fieri potest Sacramentum Confirmationis ecclie admi-
nistrari potest ille Sanctus Thomas q. 72. art. 11. ubi ait
Papa in ecclesia habet plenitudinem potestatis, ex qua potest quare
quos sunt Superiorum ordinum committere inferioribus sicut
quibusdam presbyteris concedit conferre minores ordines
quos pertinet ad Episcopalem potestatem.

Plus ex Gregorio l. 3. c. 26. ubi re ipsa hanc potestatem
quibusdam sacerdotibus commisit, Item ac alij Pontificibus locum
prædicatum præsertim in Indijs ubi magna fuit Episcoporum raritas
eadem etiam ratione. Abbates quidam ex Privilegij Sedis Apostolicæ
quibus dicitur sic Commissio. si de consensu tam ordinarij Confirmationis
Sacramentum conferre possunt, ut declaratur Congregatione Cardinalium
ad Sessionem et Concilium Tridentinum quod quidam illa facere expresse
si dicatur utrumque esse ex institutione divina videlicet ab Episcopis